

VOORSTEL

Algemeen Bestuur

ONDERWERP	Borgen Twente Safety Campus en investeren in oefenfaciliteiten en brandonderzoekhuis	AGENDAPUNT	E05a
DATUM	3 november 2014		
OPENBAAR	ja	BEHANDELD DOOR	A. Gieling
REGISTRATIENUMMER	[Registratienummer]	TELEFOONNUMMER	088 2568003
PORTEFEUILLEHOUDER	A.C. Hofland		

Besluit

[Toelichting]

Advies

1. In te stemmen met het borgen van het Twente Safety Campus op vliegveld Twente, waarbij TSC tot nader besluit integraal onderdeel van de VRT blijft. Een strategische discussie over de toekomst van TSC staat gepland voor de 2-daagse van het AB VRT in december 2014.
2. In te stemmen met een investeringsbehoefte en de dekking hiervan volgens module 1, zoals uitgewerkt in dit voorstel. Hierin is voorzien dat het risico voor de VRT zo laag mogelijk is en de netto jaarlast wordt gedekt uit de exploitatie van Twente Safety Campus.

Samenvatting

In de afgelopen twee jaar is de Twente Safety Campus, of onderdelen daarvan, verschillende keren besproken in het bestuur van de VRT.

In deze besprekingen zijn de ontwikkelingen en de contouren van de Twente Safety Campus geschetst en is de projectbegroting goedgekeurd. Het Algemeen Bestuur heeft opdracht gegeven om, gezien de potentie van het project, de TSC door te ontwikkelen.

Dit heeft geleid tot voorliggend investeringsvoorstel voor twee innovatieve en duurzame faciliteiten voor oefening en brandonderzoek op de Twente Safety Campus, waarbij een basis wordt gelegd voor de verankering in de toekomst op voormalig vliegveld Twente (module 1). De investeringsbehoefte voor module 1 is berekend op € 900.000,-. Een groot deel van deze investering is reeds met derde geldstromen afgedekt. De netto-investeringsbehoefte bedraagt €400.000,-, hetgeen correspondeert met een structurele last van € 27.000,-, te dekken uit de exploitatie van TSC.

De huurovereenkomst voor de locatie van TSC loopt per 1 januari 2015 af. Verzoek is om de portefeuillehouder TSC mandaat te geven om een nieuwe huurovereenkomst voor ten minste 5 jaar aan te gaan en hem te verzoeken om het gesprek aan te gaan met de provincie Overijssel als aandeelhouder van ADT betreffende de ontwikkeling in de huurprijs.

Aansluitend aan module 1 is verdere doorontwikkeling mogelijk (modules 2, 3 en 4), maar niet noodzakelijk. Hierover wordt opiniërend gesproken op de 2-daagse van het AB VRT in december 2014.

Toelichting

Inleiding en processchets

In de afgelopen twee jaar is de Twente Safety Campus, of onderdelen daarvan, verschillende keren besproken in het bestuur van de VRT. In de bijlage is hiervan een overzicht gegeven.

In deze besprekingen zijn de ontwikkelingen en de contouren van de Twente Safety Campus geschetst en is de projectbegroting goedgekeurd. Het Algemeen Bestuur heeft opdracht gegeven om, gezien de potentie van het project, de TSC door te ontwikkelen.

Dit heeft geleid tot voorliggend investeringsvoorstel voor twee innovatieve en duurzame faciliteiten voor oefening en brandonderzoek op de Twente Safety Campus, waarbij een basis wordt gelegd voor de verankering in de toekomst op voormalig vliegveld Twente (module 1). Aansluitend hieraan is verdere doorontwikkeling mogelijk (modules 2, 3 en 4), maar niet noodzakelijk. Hierover kan opiniërend gesproken worden op de 2-daagse van het AB VRT in december 2014.

Doelstelling en concept van TSC

De Twente Safety Campus is een unieke locatie waar burgers, bedrijven, kennisinstituten en hulpverleners samenwerken aan het creëren van meer veiligheid. Het concept van de Twente Safety Campus is gebaseerd op de elementen: denken, doen en beleven:

Denken:

Proeftuin voor producttesten onder realistische omstandigheden safety-innovaties. Samen bedrijfsleven en kennisinstituten werken aan vernieuwing van materieel, materiaal en trainings- en onderwijsmethodieken voor hulpverleners.

Demonstratiemogelijkheden bieden voor Twentse bedrijven als springplank voor hun producten naar de rest van Nederland of Duitsland. Omzetten van kennis naar kunde naar kassa.

Doen:

Oefencentrum voor realistische training en oefeningen, zowel mono- als multidisciplinair en op elke denkbare schaal.

Beleven:

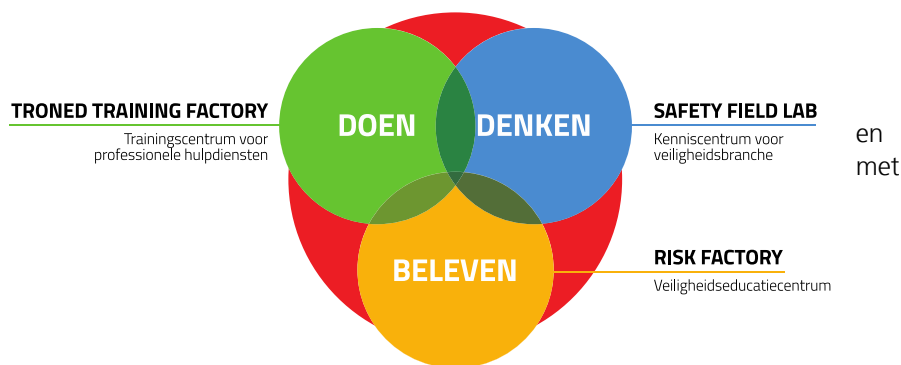
Risk Factory, die als doel heeft (kwetsbare) burgers veiligheidsbewust te maken door veiligheid en onveiligheid aan den lijve te laten ervaren en hen op die manier basisvaardigheden aan te reiken waarmee zij beter voor hun eigen veiligheid kunnen zorgen.

De combinatie van deze elementen maakt het concept sterk en uniek. In de proeftuin worden nieuwe toepassingen ontwikkeld die samen met burgers en hulpverleners in de praktijk getest worden en middels het oefencentrum voor alle veiligheidspartners toegankelijk wordt gemaakt.

Meerwaarde TSC

De Twente Safety Campus draagt bij aan een betere rampenbestrijding en/of crisisbeheersing door:

- Beschikken over oefenfaciliteit voor effectief en efficiënt trainen van hulpverleners;
- Het bevorderen van het gezamenlijk (multi) oefenen en het benutten van elkaars kennis en kunde voor de oefenobjecten en oefenscenario's;

- Burgers actief te betrekken bij veiligheidsvraagstukken;
- Technische innovaties die hulpverleningsdiensten ondersteunen bij de werkzaamheden;
- Innovaties in trainingsmethodieken waardoor het leerrendement verhoogd wordt;
- TSC is een belangrijke peiler van Twente Safety & Security (TS&S).

Daarmee is Twente Safety Campus de plek waar veiligheidspartners, bedrijfsleven en onderzoekers en studenten elkaar in een praktijkomgeving ontmoeten en samenwerken op het gebied van veiligheid.

In de afgelopen jaren heeft de TSC diverse resultaten geboekt:

- Er zijn meer dan 1000 dagdelen trainingen verzorgd voor alle Twentse hulpverleningsdiensten op Troned, waarbij het zwaartepunt lag bij de brandweer
- Er hebben organisaties vanuit Nederland en Duitsland op Troned getraind, goed voor een totale externe omzetwaarde van ongeveer €800.000 in 2013 en 2014
- Er is in december 2012 een internationale oefening van USAR op Troned georganiseerd; een nieuwe oefening is gepland op maart 2015.
- In totaal hebben in 2013 meer dan 5000 deelnemers een training gevolgd op Troned.
- Troned is mede-oprichter van Sfty Coll, een samenwerkingsverband van publieke oefencentra van brandweer, politie en defensie
- Er vindt onderzoek en consultatie plaats naar bundelen van opleiden en oefenen binnen de vijf oostelijke Veiligheidsregio's (Oost 5)
- Troned / TSC speelt in op te verwachten landelijke ontwikkelingen bij het project Versterking Brandweeronderwijs, waarin professionalisering en standaardiseren van opleiden en oefenen centraal staat.
- De Risk Factory heeft in 2014 ruim 400 leerlingen ontvangen, die het bezoek gemiddeld met een 8,8 hebben gewaardeerd. Uit onderzoek is gebleken dat ze na het bezoek 3 keer meer kennis hebben over de bezochte veiligheidsthema's en 2 keer meer actiebereid zijn bij het optreden van veiligheidsrisico's.

Het innovatieve en professionele karakter van deze resultaten blijkt uit de erkenning in de vorm van nominatie in de eindfase voor de landelijke Don Berghuijs Safety Award en winnaar van het meest innovatieve project in Brandweer Nederland met de Jan van der Heijdenprijs. Ook is een subsidie toegekend door Euregio voor de vertaling van de opleiding Brainboxbrandgedrag.

Tenslotte biedt TSC, zeker bij op termijn volledige doorontwikkeling, mogelijkheden voor een 2^e loopbaan voor repressieve medewerkers van Brandweer Twente (begeleiding naar een 2^e loopbaan is een wettelijke verplichting) en biedt het bij uitwerking van de modules 2 tot en met 4 extra werkgelegenheid in Twente van minimaal 100 tot 200 arbeidsplaatsen.

Doorontwikkeling in modules

De doorontwikkeling is opgezet in 4 modules, die gefaseerd opgebouwd kunnen worden en onafhankelijk van elkaar bestuurlijk besloten kunnen worden. Een besluit voor module 1 leidt dus niet automatisch tot vervolgmodes. Het betreft de volgende modules:

1. borgen van de huidige exploitatie
2. groei naar partnerschap met burens
3. groei naar landelijke oefencarrousel
4. uitbouw tot een internationaal volwaardig veiligheidscentrum

In het voorliggende voorstel wordt een besluit gevraagd over module 1, die onderstaand wordt toegelicht. De modules 2 tot en met 4 worden besproken in de 2-daagse van het AB VRT in december 2014.

Module 1: verduurzamen van de huidige exploitatie

Verduurzamen Oefencentrum

Opleiden en oefenen, vakbekwaam worden en blijven is een vitaal aspect voor alle hulpdiensten. Dit geldt niet alleen in Twente, maar binnen heel Nederland. Het realistisch oefenen in Nederland is een essentieel onderdeel van vakbekwaamheid geworden.

Hulpdiensten (brandweer, ambulance en politie) zijn voor de basisoefeningen op zoek naar een oefenfaciliteit in de buurt voor de verplichte jaarlijkse oefeningen. Hierbij is veel reistijd een last, zeker voor vrijwilligers. Daarnaast kiezen hulpdiensten voor bijzondere thema's of grote oefeningen periodiek voor hoogwaardig oefenterrein in Nederland of het buitenland. Troned richt zich zowel op regionale als (inter)nationale klanten.

De huidige locatie is opgebouwd uit mobiele, verplaatsbare units. Dit is gezien de tijdelijkheid van het huidige huurcontract en de status van de bestuurlijke besluitvorming een logische keuze. Hiermee zijn de grenzen van de mogelijkheden echter bereikt. Vanuit de volgende overwegingen is daarom de behoefte om de bedrijfsvoering te verduurzamen:

- Hulpverleners van VRT moeten financieel aantrekkelijk en op voldoende niveau kunnen oefenen, binnen een beperkte reisafstand van hun standplaats;
- Troned moet extra oefen- en onderzoeksvoorzieningen creëren die ook op langere termijn voldoende mogelijkheden bieden om blijvend boeiend en uitdagend te oefenen, zowel voor personeel VRT als externe klanten;
- TSC ziet kansen voor ontwikkelen en toepassen van innovaties in opleiden en oefenen, dit leidt tot een hoger leerrendement in de kostbare, beperkte oefentijd;
- VRT kan eigen personeel en externe partners de kansen bieden om zich verder te ontwikkelen

De faciliteiten waarop de investering betrekking heeft betreft een verplaatsbaar, flexibel oefengebouw met drie verdiepingen waar de brandweer alle basisinzetprocedures voor brand in kan beoefenen. Het gebouw heeft een natuurgetrouwe buitenkant, een herindeelbare binnenkant en voor het leren relevante techniek als enkele camera's en een indoor-posatiebepalingssysteem. Deze combinatie biedt gevarieerde oefenmogelijkheden en een hoog leereffect, uniek op de Nederlandse markt.

Verduurzamen brandonderzoek

Het Safety Fieldlab is voornamelijk een proeftuin waarin slimme oplossingen, praktijkonderzoek en diverse soorten testen onder realistische omstandigheden verricht kunnen worden. In het Fieldlab wordt kennis en expertise in de praktijk getoetst en organiseren we regelmatig kennisdagen voor partners en MKB-bedrijven. Daarnaast werken we hier onder andere aan vernieuwing van materiaal & uitrusting, innovatieve inzettechnieken voor de brandweer en brandonderzoek. Dit doen we samen met bedrijven en instellingen zoals de Universiteit Twente, Saxion, Rockwool, Effectis en het IFV. Onderhandelingen met de Politieacademie, omliggende veiligheidsregio's en enkele verzekeraars lopen op dit moment.

Voor het uitvoeren van brandonderzoek worden o.a. brandsituaties gesimuleerd. Hiermee worden vragen beantwoord over de effectiviteit van brandpreventie, brandverloop en –bestrijding. Om de opgedane kennis optimaal te kunnen delen zijn faciliteiten nodig voor educatie en vervolgtrainingen van brandonderzoek. Voor dit doel hebben we een verplaatsbaar brandonderzoeksgebouw ontwikkeld met een veelvoud aan flexibele gebruiksruimtes en diverse materialen en meetapparatuur. Voor professionele voortzetting van het brandonderzoek, waarbij op een flexibele manier vragen en behoeften van binnen en buiten de organisatie worden ingevuld, is een nieuwe voorziening gewenst.

De faciliteiten waarin we willen investeren zijn vier verplaatsbare, onderling gekoppelde betonnen woonunits die met veelzijdige interieurs kunnen worden ingericht. In de units zijn voorzieningen voor gebruik van reeds aanwezige meet- en regeltechniek. Deze opzet is ook interessant voor productbeproevingen van Twentse bedrijven en kennisinstituten.

Verduurzamen huursituatie

De huidige locatie bevindt zich op Vliegveld Twente. De voorzieningen die momenteel zijn getroffen zijn alle tijdelijk of verplaatsbaar. Dat geldt ook voor de hier voorgestelde investeringen.

De huidige huurovereenkomst met verhuurder ADT loopt per 1 januari 2015 af. Omdat de locatie geschikt is voor het huidige gebruik, maar ook mogelijkheden biedt voor de modulaire doorontwikkeling, wil VRT

bekijken of de huurovereenkomst kan worden verlengd voor ten minste 5 jaar en daarover met ADT scherpe onderhandelingen te voeren, gericht op een acceptabele en te dragen huurprijs voor het terrein en de gebruikte opstallen.

Financiële paragraaf

Huidig exploitatiebeeld

De huidige financiële exploitatie van de oefenlocatie is, gezien de cijfers van afgelopen jaren, gezond. De exploitatie kent een omvang van c.a. € 1,1 mln. per jaar en bestaat voor een deel uit vaste lasten en voor een deel uit variabele lasten. De vaste component is met een relatief beperkte bezettingsgraad van de locatie van financiële dekking te voorzien. De variabele lasten zijn per definitie kostendekkend.

Brandweer Twente vormt één van de belangrijke afnemers van de trainingen die Troned verzorgt. Hoewel (nu nog) sprake is van een interne financiële verrekening tussen Troned en Brandweer Twente voor bewezen diensten is deze verrekening marktconform. Voor dit uitgangspunt is vanaf de start gekozen om de rollen (klant en leverancier) zuiver te houden en om met het oog op de toekomst aan relevante wetgeving (o.a. wet overheid en markt) te kunnen voldoen. Troned dient in economische zin ook aantoonbaar levensvatbaar te zijn.

In aanvulling op de interne omzet wordt externe omzet gegenereerd. Het gros van die omzet is nog niet langjarig contractueel vast te leggen vanwege de status van Troned. De praktijk wijst echter uit, dat jaarlijks wel sprake is van een kernvoorraad aan opdrachten, waarmee de exploitatie van de oefenlocatie kostendekkend is. In 2013 heeft Troned een positief resultaat bereikt van € 70.000,- (met inbegrip van gemaakte projectlasten). Voor dienstjaar 2014 ligt de prognose in dezelfde lijn. Het exploitatierisico is "going concern" dan ook beperkt.

Opgemerkt wordt dat met het in eigen beheer uitvoeren van het oefenprogramma reeds besparingen zijn ingeboekt (€ 150.000,-), omdat in voorafgaande oorspronkelijke situatie de Twentse brandweerkorpsen nadrukkelijker waren aangewezen op buitenlandse trainingscentra. De besparing vormt onderdeel van het pakket aan bezuinigingen dat op d.d. 24 maart jl. door het Algemeen Bestuur is vastgesteld.

Beoogde investering en dekking module 1

Voor de continuïteit van de oefenlocatie zijn investeringen nodig. TSC verkeert in een bedrijfsmatige setting, waarin investeringen juist bedoeld zijn om exploitatierisico's (lees derving omzet) te beheersen. Gericht investeren is daarmee feitelijk een beheersmaatregel. De voorgenomen investeringen t.b.v. module 1 borduren voort op bestaand beleid.

Module 1 bestaat uit de realisatie van een innovatief trainingshuis en een brandonderzoekshuis. Met deze objecten kan het huidige trainingsaanbod van Troned toekomstbestendig worden gemaakt. Het innovatieve trainingshuis biedt de mogelijkheid om verschillende scenario's te trainen. Daarmee blijft het oefenprogramma voor bestaande klanten functioneel. Niet alleen voor de externe klant, ook voor klant Brandweer Twente moet het oefenterrein leerzaam en uitdagend blijven.

De investeringsbehoefte voor module 1 is berekend op € 900.000,-. Een groot deel van deze investering is reeds met derde geldstromen afgedekt. De netto-investeringsbehoefte bedraagt €400.000,-, hetgeen correspondeert met een structurele last van € 27.000,-. Onderstaand de specificatie van de investering:

investeringsvolume module 1

bouw innovatief trainingshuis	€ 700.000	
bouw brandonderzoekshuis	€ 200.000	
		€ 900.000

aanwezige financiële dekking

BDUR-gelden	€ 150.000	
Eigen vermogen TSC (exploitatiesaldi 2013 /2014)	€ 150.000	
Agenda van Twente	€ 160.000	
IFV Brandonderzoek	€ 40.000	
		€ 500.000

Netto investeringsbehoefte	€ 400.000
-----------------------------------	------------------

Netto jaarlast (levensduur 20 jr.; rente 3%)	€ 27.000
---	-----------------

De nettojaarlast van €27.000 wordt gedekt uit de exploitatie van Twente Safety Campus.

Toelichting op de dekkingsbronnen:

Dekkingsbron	Toelichting
BDUR-gelden (150.000,-)	Veiligheidsregio's worden deels (c.a. 15%) gefinancierd door het ministerie van V&J. Hiermee wordt de systeemverantwoordelijkheid van het ministerie tot uitdrukking gebracht. De BDUR-gelden zijn hier een legitiem dekkingsmiddel, omdat de investering vorm geeft aan de oefeninfrastructuur voor de brandweer, voor veiligheidsregio's en partners in de crisisbeheersing. Op SISA-basis wordt aan het ministerie verantwoording afgelegd over de besteding van rijks gelden.
Eigen Vermogen TSC (150.000,-)	Op 30 juni jl. is het algemeen bestuur akkoord gegaan met de vorming van een reserve voor TSC. Daarmee is onderstreept dat Troned (als onderdeel van TSC) wordt beschouwd als een zelfstandige entiteit met een eigen financiële huishouding en waarbij de activiteiten ook buiten de algemene bijdrage om worden gefinancierd. De reserve is bedoeld om risico's in de exploitatiesfeer van TSC op te kunnen vangen. Dat wordt met de investering in module 1 beoogd.
Agenda van Twente (160.000,-)	Op 02-05-2014 heeft Regio Twente voor de ontwikkeling van de Safety Campus een subsidie van € 500.000,- toegekend. Een deel van die subsidie is aangevraagd voor de realisatie van het trainingshuis. Dat deel wordt hier conform ingezet.
IFV Brandonderzoek (40.000,-)	Voor de realisatie van het brandonderzoekshuis heeft het IFV € 40.000,- beschikbaar gesteld. Deze externe gelden kunnen onverkort worden aangewend.

Met de bovenstaande mix van externe gelden (publiek en privaat) lijkt een passende financieringsconstructie gevonden. Het "restrisico" van de investering is daarmee voor gemeenten tot proporties teruggebracht.

De trainingsobjecten komen als actief in de boeken van Veiligheidsregio Twente. Mocht in de nabije toekomst TSC in een andere juridische constructie worden voorgezet, dan worden deze activa tegen een tenminste kostendeckende prijs overgenomen.

Risicoparagraaf*Financiële risicoanalyse*

Inmiddels is de notitie risicomangement / weerstandvermogen in concept gereed. Daarin is o.a. een actueel financieel risicobeeld geschetst van de organisatie. De exploitatierisico's van Troned komen er niet in voor, omdat ze fractioneel zijn. Alleen het scenario van volledige herbestemming van het vliegveld (geen plek voor TSC) is erin opgenomen. Maar aan dit risico zit een relatief lage kans van optreden vast. Op 15 december 2014 wordt de notitie risicomangement / weerstandvermogen aan uw bestuur ter goedkeuring aangeboden.

In de conceptnota zijn de risico's in termen van kans en impact geclassificeerd. Langs deze lijnen worden voortaan risico's gewogen. Voor module 1 ziet die analyse er als volgt uit:

Oordeel kans: referentieklassie 1 (klein)	Oordeel impact: referentieklassie 2/3 (gemiddeld)
De kans dat de trainingsobjecten op enig moment acuut tot 0 moeten worden afgeboekt, is marginaal. De investeringen zijn niet locatiegebonden, maar verplaatsbaar. In die zin behouden de objecten te allen tijde hun economische waarde.	De netto jaarlast van 27.000,- is beperkt. Het gaat slechts om 0,06% van het begrotingskader van VRT. Het effect is in beginsel structureel van karakter. Voor de impactanalyse wordt dan uitgegaan van 3 x de jaarlast. Daarmee valt de impact net in referentieklassie 3.

Oordeel risico (kans x impact): (1 x 3 =) 3. Het risico valt in de groene zone van de risicomatrix, zoals gepresenteerd in de conceptnota risicomangement / weerstandsvermogen en is daarmee als beheersbaar en aanvaardbaar gekwalificeerd.

Voor TSC is in het bijgevoegde business plan een wenkend perspectief geschetst. Het perspectief is modulair opgebouwd. Dit betekent dat met een akkoord op module 1 geen verplichtingen voor eventuele vervolgfases worden aangegaan. In die zin is module 1 ook te beschouwen als een stand-alone-project.

Concluderend

Gezien het huidige exploitatiebeeld, de mogelijkheden om de investering met externe bronnen af te dekken en het betrekkelijk lage risicoprofiel van het investeringsproject, wordt voorgesteld akkoord te gaan met de benodigde investeringsmiddelen voor module 1.

Ruimtelijke procedure/Vergunningen

Twente Safety Campus heeft (voor de definitieve locatie) een omgevingsvergunning nodig, die gebaseerd is op het ruimtelijk beleid voor het gebied. De afstemming hierover vindt plaats binnen Area Development Twente, met gemeenten Enschede als bevoegd gezag in het kader van de Wet Ruimtelijke Ordening. De besluitvorming over het bestemmingsplan en omgevingsvergunning is na het afbreken van de ontwikkeling van de vliegveld exploitatie opnieuw opgezet. In september 2014 is de aanvraag voor een nieuwe omgevingsvergunning bij de gemeente Enschede ingediend, op basis van het nu geldende, oude bestemmingsplan "militair vliegveld". Naar verwachting is deze procedure tijdig ingezet om gebruik van het vliegveld voor oefendoeleinden ook na 1 januari 2015 binnen de huidige regelgeving mogelijk te maken.

Wet Markt en overheid

Overheden concurreren regelmatig met bedrijven. Om concurrentievervalsing te voorkomen, moeten overheden zich aan gedragsregels houden. De regels gelden alleen als de overheid (via bijvoorbeeld een stichting of overheids BV) diensten aanbiedt die geen exclusief overheidsdomein zijn en ook door een andere marktpartij kunnen worden aangeboden. Deze regels staan in de Wet Markt en Overheid, die onderdeel is van de Mededingingswet.

Bijlage(n)

[1, 2, 3]

Vervolgprocedure

OR	Kies een item.
GO	Kies een item.
Algemeen bestuur	Kies een item.
Anders	[...]

Communicatie	Kies een item.
--------------	----------------

Toelichting:

☐ Persbericht	☐ Website	☐ Overig, nl. [...]
☐ Persgesprek	☐ Advertentie	
☐ Intranet	☐ Digitale Nieuwsbrief	